

Fredags-
kronikkenAlexander
CappelenBård
HarstadOla
KvaløyKatrine
LøkenSimen
MarkussenMari
RegeKaren Helene
Ulltveit-Moe

Vil Equinor redde Amazonas?

Brasils nye president har lovet å industrialisere Amazonas, men som markedsliberalist lytter han til investorer.

Oljesjef Maria Moræus Hanssen skrev i DN 2. januar at de som jobber med olje og gass er minst tilfredse av alle som jobber med energi. Hun spør seg også hva olje- og gassbransjen bør gjøre i 2019 for å bidra til en bedre verden.

Hun er ikke alene om å stille seg slike eksistensielle spørsmål. Jeg har selv undervist hundrevis av MBA-studenter i USA om hvorvidt det er noen vits i å ta samfunnsansvar. De fleste økonomer (som meg) er enige i prinsippet om at bedriftsledere skal maksimere profitten til eierne mens reguleringsansvaret ligger hos myndighetene.

Som oljesjefen er inne på finnes det likevel grunner til å ta samfunnsansvar. En grunn er at bransjen ellers må betale høyere lønn for å lokke dyktig og idealistisk ungdom til å satse på bransjen. En annen grunn, som oljesjefen ikke nevner, er at eierne ofte vil noe mer enn å maksimere profitt. Dette er spesielt viktig når en av eierne er staten, eller det norske folk, slik tilfellet er for gamle Statoil og nye Equinor.

Equinors Bård Glad Pedersen skrev derfor i DN i 17. oktober i fjor: «Vi ønsker å bidra til en positiv utvikling i samfunnene vi er en del av» og han spør: «Kan utenlandske investeringer også åpne for en politisk dialog som kan gi positive resultater?»

For å bidra til en positiv utvikling annonserte konsernsjef Eldar Sætre i november at Equinor vil betale for å redde regnskog tilsvarende en million tonn CO₂. Et estimat som har figurert er at dette kan koste opp mot 80 millioner kroner årlig. Det er fint om en gir med én hånd og ikke bare tar med den andre, men det mest effektive er om begge hendene jobber sammen. Equinor er, som Glad Pedersen var inne på, noe langt viktigere enn en giver: Equinor har planlagt å investere 125 milliarder kroner i olje og gass i Brasil på toppen av det som er investert allerede. Med dette blir Norge en av Brasils aller største investorer. Som stor investor har man mulighet til å stille tøffe krav til landet man investerer i, også når det gjelder politikk som påvirker regnskogen.

Brasils nye høyre-radikale og erkekonserverative president har lovet å fjerne urbefolkningenes rettigheter i Amazonas slik at områdene blir kommersielt tilgjengelige. Foto: Mauro Pimentel/AFP/NTB Scapix

Fredags- kronikken Bård Harstad

Og det trengs. Brasil fikk en ny president onsdag. Høyre-radikale og erkekonserverative Jair Bolsonaro er en sterk tilhenger av Donald Trump, og han har lovet å fjerne urbefolkningenes rettigheter i Amazonas slik at områdene blir kommersielt tilgjengelige. På sin første dag på

jobb overførte han ansvaret for vern og urbefolkning til landbruksdepartementet. Sistnevnte departement drives av utviklingsvillige næringer som lenge har presset på for å utvikle landbruk i Amazonas. Ifølge den britiske avisen The Guardian har Bolsonaro sagt at han «ikke vil forsvare land for indianere» og at «det er en skam at det brasilianske kavaleriet ikke var så effektivt som det amerikanske, som utryddet indianerne.»

Bolsonaros politikk er katastrofal for regnskog, urbefolkning og verdens klima, men han vil lytte til krav fra Equinor. Bolsonaro er nemlig markedsliberalist, han har lovet økonomisk vekst, og han ønsker å spille en rolle internasjonalt.

Norske politikere har også en jobb foran seg. Bolsonaro har truet med å trekke Brasil fra Parisavtalen og hans instruksjoner førte til at klimaforhandlingene i Katowice forrige måned ikke kom i mål når det gjaldt regnskog og handel med utslippsrettigheter. For både klima og skog er det avgjørende at alle, også Brasil, umiddelbart får signaler

om at det vil lønne seg å ta vare på regnskog. Vern av skog fortjener kompensasjon og beløpet burde reflektere den internasjonale verdien av å bevare biodiversitet og urbefolkningens territorier i tillegg til karbon.

Økt avskoging i Brasil er også pinlig for norsk regnskogssatsing siden det tyder på at avtalene er basert på hverken forskning eller fullgod økonomisk forståelse. Utviklingen i Brasil avslører at vi ikke har betalt for varig vern, men kun for utsatt avskoging.

Det er ikke noe galt i å betale for utsatt avskoging, men avtalene burde utformes for å reflektere at det er nettopp det de er.

Det er altså på høyt tid med en grundigere analyse av hvordan regnskogsavtaler skal designes. Norge leder an i et eksperiment vi er nødt til å lykkes med: Skal gjenværende regnskog bevares må resten av verden bidra. Skal resten av verden overbevises må vi bevise at avtalene fungerer.

Det blir vanskeligere å bevare regnskog under president Bolsonaro. Skal det likevel

For både klima og skog er det avgjørende at alle, også Brasil, umiddelbart får signaler om at det vil lønne seg å ta vare på regnskog

lykkes vil det kreve større innsats fra politikere, grundigere analyser fra forskere og tøffere krav fra investorer som Equinor.

Bård Harstad, professor ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo
@bardharstad

Mer debatt s. 28-30 →

Når en vurderer avkastningen i forhold til risiko er resultatene på ingen måte eksepsjonelt gode

James Stove Lorentzen (H), leder av helse- og sosialkomiteen i Oslo bystyre

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen **Telefon:** 22 00 10 59 **Sentralbord:** 22 00 10 00 **Epost:** debatt@dn.no

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom **Underinnlegg/replikk:** Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) **Legg ved portrettfoto.**

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.